

CÁCH TIẾP CẬN KINH SÁCH CỦA PHẬT

Hai cách nhìn sự thật:

nhị đế. Nhị đế có nghĩa là hai loại sự thật

Sự thật tương đối gọi là tục đế (samvrti-satya)

Còn chân lý tuyệt đối gọi là chân đế

Tứ tất đàn : Bốn tiêu chuẩn về sự thật (siddhantas)

Thứ ba là **đối trị tất đàn**

Mỗi người có căn bệnh riêng, có những lo sợ, những mặc cảm, những buồn khổ riêng. Khi nói pháp Phật nhằm chữa trị tâm bệnh của người nghe

Thứ tư là **đệ nhất nghĩa tất đàn**

Đệ nhất nghĩa cũng như là thẳng nghĩa. Tất đàn này tức là tiêu chuẩn sự thật tuyệt đối, thuộc về chân đế. Không có ngã thì nói không có ngã, đầu người ta phản đối vẫn nói là không có ngã. Trái đất nó tròn thì nói là nó tròn, đầu bị dọa treo ngược cũng cứ nói tròn. Nói thẳng sự thật không ngại gì cả.

Thứ hai là **vị nhân tất đàn**

Vị nhân tức là vì con người mà nói như vậy. Con người là một trong những loài sinh vật ở trên trái đất. Con người có bộ óc như vậy, có lẽ lối suy nghĩ như vậy, có hiểu biết như vậy, cho nên phải nói làm sao cho con người hiểu được.

Thứ nhất là **thế giới tất đàn**

Đó là các tiêu chuẩn căn cứ trên những nhận thức phù hợp với cuộc sống ở thế giới này. Ví dụ người ta chia thời gian một năm ra mười hai tháng, mỗi tháng ba mươi ngày

Bốn điều y cứ

y trí bất y thức

Trí (prajna) và thức (vijana) thuộc hai trình độ khác nhau. Thức là cái hiểu biết còn phân biệt, kỳ thị, nghi hoặc

Trí là thứ hiểu biết vượt trên phân biệt, kỳ thị, nghi ngờ. Trong khi học kinh điển không nên dùng óc phân biệt mà tiếp thụ và chia sẻ, phải tập dùng trí tuệ để quán chiếu.

Thứ ba là y nghĩa bất y ngữ

tức là căn cứ vào nghĩa lý chứ đừng chấp vào ngôn ngữ nhiều quá. Đừng quá chấp vào từng chữ, phải nương vào nghĩa lý núp đằng sau các chữ.

Thứ nhất là y pháp bất y nhân

Thứ nhất là y pháp bất y nhân, tức là căn cứ vào giáo pháp mà đừng căn cứ vào người. Có ông thầy ở Tích Lan hai ngàn năm trước, ông thuộc tất cả tam tạng kinh điển nhưng tính tình khó chịu. Muốn có Phật pháp thì đừng chấp vào người, phải chiều ông, miễn thế nào học được pháp thì thôi

Thứ hai là y liễu nghĩa kinh, bất y bất liễu nghĩa kinh.

Liễu nghĩa kinh tức là những kinh nói về đệ nhất nghĩa

Bất liễu nghĩa kinh là những kinh phương tiện, chỉ nói về chân lý tương đối

Nếu hai kinh nói khác nhau thì cuối cùng mình phải nghe theo liễu nghĩa kinh. Điều y cứ thứ hai này ta cũng phải áp dụng dè dặt và khôn ngoan. Vì tiêu chuẩn này không cho ta thấy liên hệ giữa liễu nghĩa kinh và bất liễu nghĩa kinh